

Legislativa v oblasti asistivních technologií

Jakub Konečný, Zuzana Pelikánová

Obsah prezentace

1. České právo

- Osoby nevidomé, neslyšící
- Dávky, průkaz TP, ZTP, ZTP/P
- Doprava, vzdělávání, zaměstnání, služby

2. Mezinárodní právo

- mezinárodní smlouvy
- Předpisy EU
- Vybrané akty UK a USA

Osoby nevidomé a slabozraké

- **Periodika pro nevidomé:** zákon č. 46/2000 Sb. (tiskový zákon)
- **Rozpoznání bankovek:** vyhláška České národní banky č.412/2009 Sb.
- **Orientace na ulici:** vyhláška č. 398/2009 Sb. (prováděcí vyhláška stavebního zákona): vodící linie, signální pás, hmatný pás, vodící pás přechodu, akustický prvek, dálkové ovládání akustických prvků a další
- **Vlakové přejezdy:** vyhláška Ministerstva dopravy č. 177/1995 Sb.

Vodicí linie

Vodicí linie přechodu, červený signální pás

Osoby neslyšící a hluchoslepé

- **Zákon 155/1998 Sb.** (o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob):
 - český znakový jazyk
 - komunikační systémy vycházející z českého jazyka:
 - Právo na tlumočení
 - Poskytováno **bezplatně** osobám s **ZTP** nebo **ZTP/P**
 - **Rodiče** - právo na **bezplatnou výuku komunikačních systémů** neslyšících a hluchoslepých osob

znakovaná čeština
prstová abeceda
vizualizace mluvené češtiny
písemný záznam mluvené řeči
Lormova abeceda
vibrační metoda Tahoma
daktylografika

Dávky pro osoby se zdravotním postižením

- **Zákon č. 329/2011 Sb.** (o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením)
- upravuje: **příspěvek na mobilitu** (pro osoby ZTP nebo ZTP/P, na dopravu, 400 Kč/měsíc); **příspěvek na zvláštní pomůcku a průkaz osoby se zdravotním postižením**
- Kompetentní orgán - krajské pobočky Úřadu práce ČR
- Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku - podmínky, omezení, výše

Průkazy

- **Průkaz mimořádných výhod**, vydáván ve třech kategoriích:
 1. TP
 2. ZTP
 3. ZTP/P
- Podmínky pro vydání
- Výhody - podle stupně

PRŮKAZ ZTP/P

Fotografie
(35 x 45 mm)

Jméno
příjmení

Rodné příjmení

Rodné číslo

Datum vystavení průkazu

veškeré údaje

* 000117

číslo držitele

PRŮKAZ ZTP/P

Platnost do

Úřední zkratky

SEVT 40100X 31

168 40X 2000

Doprava

- **Zákon č. 361/2000 Sb.** (o provozu na pozemních komunikacích)
- parkovací karta, povolený vjezd do pěší zóny (v nutných případech)
- **Vyhláška Ministerstva dopravy č. 30/2001 Sb.** - označení vozidel

Povinné označení vozidla řízeného osobou sluchově postiženou

Vzdělávání - střední škola

- **Vyhláška č. 177/2009 Sb.**, (o uzpůsobení maturitní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky)
- úprava prostředí, navýšení časového limitu, použití kompenzačních pomůcek, úprava zkušební dokumentace

- **Zákon č. 561/2004 Sb.**, školský zákon
- bezplatné užívání pomůcek, právo na vzdělání v Braillově písmě/znakovém systému
- kompenzační pomůcky pořizovány **bez cla a s nejnižší sazbou DPH**
- speciální ZŠ: až deset ročníků

Vzdělávání - MU

- **Směrnice MU č. 9/2014**, o studiu osob se specifickými nároky
- **prodloužená doba studia** (až dvojnásobek standardní doby) a **zkouškové** (až trojnásobek času)
- **přednostní ubytování** specifických studentů + upravené prostředí a co nejbližší středisku Teiresias
- možnost **individuálního studijního plánu**
- **Směrnice MU č. 8/2014**, o zajištění přístupnosti MU pro osoby se zdravotním postižením
- **orientační a navigační systémy** pro nevidomé
- webové prostředí v souladu s doporučeními konsorcia **W3C**
- **parkovací místa** a přístupnost k nim
- bezbariérové toalety
- **přizpůsobené státnice**

Zaměstnání OZP

- **§ 75 zákona č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti**
- pojem pracovní rehabilitace
- chráněné pracovní místo - podmínky, výhody pro zaměstnavatele

- **§ 81 stejného**
- nad 25 zaměstnanců - **povinnost zaměstnat určitý podíl OZP**, jinak musí **odvést poplatek státu** (nebo odebírat výrobky a služby od OZP)

Služby

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

- pojem + **formy sociálních služeb:**
- zajištění kompenzačních pomůcek, tlumočnicků apod.
- chráněné bydlení
- osobní asistence
- pečovatelská služba (v rámci MPSV)
- doprava OZP žáků do škol
- ústavy a domovy sociální péče

Přístupnost webových stránek veřejné správy

- **Vyhláška č. 64/2008 Sb.**
- **vybraná povinná pravidla pro tvorbu:**
- všechny netextové prvky s textovou alternativou
- kontrastní barva pozadí
- velikost písma - zvětšení na 200 %
- menší bloky textů
- odkaz na vyšší úroveň v hierarchii

Mezinárodní právo

- **Úmluva o právech osob se zdravotním postižením OSN** - 2006
- **Marrákešská smlouva** o usnadnění přístupu k dílům pro nevidomé
- sjednána v rámci **Světové organizace duševního vlastnictví**
- ČR podepsala 24. června 2014

- **znakový jazyk ve světě**
- úřední jazykem: **Island, Severní Irsko, Nový Zéland, Španělsko**
- OK: ČR, skandinávské země, většina států USA, UK
- NOK: Rusko, Indie, Itálie, Nizozemí, Irsko (ale snahy zavést jako úřední)

Předpisy EU

- **Nařízení Rady č. 1186/2009** - osvobození od cla pro kompenzační pomůcky + další pro vzdělávací, vědecký a kulturní rozvoj
- **Strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením** (2010–2020)
- **Usnesení EP o mobilitě a začlenění osob ze zdr. postižením** (2011)
 - upozorňuje na špatný stav a velké rozdíly mezi státy, na chudobu osob, vyzývá státy, aby zavedly **znakovou řeč jako úřední jazyk** aj.

Hlavní předpisy některých států

Velká Británie:

- **Equality Act 2010** - zaměřen hlavně proti diskriminaci (široké hranice pro přímou i nepřímou, proti obtěžování aj.)

USA:

- **Americans with Disabilities Act** (1990)
- **Assistive Technology Act** (2004) - řeší, jak efektivně zpřístupnit AT co nejvíce z asi 50 milionů Američanů s hendikepou
- **The Individuals with Disabilities Education Act** - ve školách: často individuální studijní plán, pomůcky bezplatně zapůjčovány

Materiály

- http://www.mpsv.cz/files/clanky/11911/zakon_329_2011.pdf - Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-64> - vyhláška č. 64/2008 Sb., o přístupnosti informací
- <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-398> - Vyhláška o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- https://is.muni.cz/auth/do/rect/normy/smernicerektora/Smernice_MU_8-2014.pdf - Směrnice MU č. 8/2014, o zajištění přístupnosti MU pro osoby se zdravotním postižením
- https://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/vyklady/plneni_povinneho_podilu_ozp - povinný podíl
- <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zamestnaniosob> - zaměstnávání OZP
- <http://www.teiresias.muni.cz/zakon155-1998.html> - ad neslyšící
- <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361> - ad doprava

Další materiály

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15/contents> - Equality Act of UK

<http://www.ada.gov> - Americans with Disabilities Act

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:324:0023:0057:CS:PDF> - ad
nařízení Rady o clu

<http://www.nclid.org/disability-advocacy/learn-ld-laws/idea/what-is-idea> - The Individuals with
Disabilities Education Act

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2011-0263+0+DOC+XML+V0//CS> - Usnesení EP o mobilitě a začlenění osob ze zdr. postižením

http://www.mpsv.cz/files/clanky/10774/umluva_CJ_rev.pdf - Úmluva OSN